

HEIKKI VON HERTZENIN RAHASTO

Tapiola-ajatuksen luoja ja puolestapuhuja

Rahasto perustuu professori Heikki von Hertzenin (21.11.1933–12.4.1985) 70-vuotispäivänä 1983 tehtyihin onnittelulahjoituksiin, ja se edistää luovaa suomalaista kaupunki- ja yhdyskuntasuunnittelua.

Heikki Olavi Frithiof von Hertzen syntyi 21.11.1913 Viipurissa. Hänen vanhempansa olivat hovioikeuden asessori Ernst Frithiof von Hertzen ja Lyyli Clara Enqvist. Hän tuli ylioppilaaksi Sortavalan lyseosta 1931, suoritti ylemmän oikeustutkinnon Helsingin yliopistossa 1940 ja sai varatuomarin arvon 1947.

Heikki von Hertzen valittiin 1943 pari vuotta aikaisemmin perustetun Västeliiton toiminnanjohtajaksi. Sitä ennen hän oli toiminut Suomen Käsityöläis-Osakepankin Tampereen haarakonttorin esimiehenä kaksi vuotta. Hän teki opintomatkoja Eurooppaan, Yhdysvaltoihin, Kanadaan, Etelä-Amerikkaan ja Aasiaan.

Sodanjälkeisessä Suomessa oli pulaa asunnoista. Pulan poistamiseksi von Hertzen ehdotti hallitukselle Aravan perustamista 1948. Hän oli myös mukana ideoimassa Asuntosäätiötä ja toimi sen pitkäaikaisena hallituksen puheenjohtajana. Asuntosäätiö hankki Espoosta maata ja rakennutti tuhansia asuntoja Tapiolaan ja Kivenlahteen 1950-luvulta lähtien. von Hertzen halusi Tapiolassa yhdistää kaupungin ja maaseudun parhaat puolet. Hän kirjoitti aiheesta pamfletin Koti vaiko kasarmi lapsillemme, jossa hän julisti ohjelman suomalaisesta puutarhakaupungista. Hän arvosteli kirjassaan purevasti Helsingin ahtaita ja synkkiä umpikortteleita, joissa ei ollut tilaa lapsille eikä luonnolle. Hänen esikuviaan olivat englantilainen puutarhakaupunki ja ruotsalaiset uudet asuinalueet. Tapiola nousi kuuluisuuteen 1960-luvulla, jolloin sitä esiteltiin myös ulkomaisissa sanomalehdissä esimerkkinä suomalaisesta luonnonläheisestä asumisesta.

Kuva: Iltalehden arkisto.

Heikki von Hertzen oli mm. Lastensuojelun keskusliiton ja Alli Paasikiven säätiön hallituksen jäsen ja toimi mm. Asuntopolitiikka- ja Meidän Perhelehtien päätoimittajana. Hänellä oli lisäksi runsaasti kansainvälisiä luottamustoimia. Hän oli mm. Maailman Terveysjärjestön (WHO Expert Advisory Panel) asiantuntija ja piti esitelmiä sosiaali- ja asuntopolitiikasta sekä kaupunkisuunnittelusta. Heikki von Hertzen sai useita kotimaisia ja ulkomaisia kunnianosoituksia, kuten The Philadelphia Bowlin ja Hannoverin teknisen yliopiston Fritz Schumacher -palkinnon.

Heikki von Hertzen avioitui Siskolahja Laitisen (7.8.1914–2.2.1957) kanssa 1941 ja Berith Ingeborg Peltosen (s. 29.7.1929) kanssa 1962. Heikki von Hertzenin lapset ovat Yrjö Heikki (s. 1942), Hannu Martti Olavi (s. 1944), Markku Juhani (s. 1948) ja Hannele (s. 1965).

Heikki von Hertzenille on pystytetty Tapiolaan muistopatsas, jonka on veistänyt kuvanveistäjä Tapio Junno.

Osuskunta Sigillum/Seija A. Niemi

Uudenmaan rahasto on perustettu vuonna 1963, ja se on yksi Suomen Kulttuurirahaston seitsemästätoista maakuntarahastosta. Rahasto tukee toimintaa, jonka kohde tai toteuttaja on Uudeltamaalta. Apurahoja myönnetään taiteelliseen työskentelyyn ja taiteeseen liittyviin projekteihin, tapahtumiin ja kulttuuritilaisuuksiin. Lisäksi tuetaan kotiseututyön ja paikalliskulttuurin hankkeita, jotka voivat olla sekä tieteellisiä tutkimuksia että harrastuspohjaisia, yksityisten henkilöiden tai yhteisöjen toteuttamia. Lisätietoja www.skr.fi/uu.